

Noutăți legislative din 10 iulie 2025

În **M. Of. nr. 648/9.07.2025** s-a publicat:

Decizia nr. 158 din 5 mai 2025 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept) prin care s-a respins, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Constanța — Secția I civilă în Dosarul nr. 3.963/118/2022, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: Dacă este posibilă acordarea sporului reglementat de art. 21 alin. (3) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, unei persoane ale cărei raporturi de muncă sau de serviciu au încetat, având în vedere dispozițiile art. 35 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene și art. 3 lit. b) din Ordinul ministrului apărării naționale nr. MS 31/4.03.2016, nepublic, pentru aprobarea normelor metodologice privind salarizarea personalului militar și civil din Ministerul Apărării Naționale, cu modificările și completările ulterioare.

În **M. Of. nr. 649/10.07.2025** s-a publicat:

Decizia nr. 208 din 9 aprilie 2025 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, în interpretarea dată prin Decizia nr. 10 din 11 mai 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin care s-a admis excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului și constată că dispozițiile art. 23 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, în interpretarea dată prin Decizia nr. 10 din 11 mai 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, sunt neconstituționale.

OPINIE SEPARATĂ: În dezacord cu soluția pronunțată în opinia majoritară considerăm că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, în interpretarea dată prin Decizia nr. 10 din 11 mai 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, trebuia respinsă, ca inadmisibilă, pentru argumentele ce urmează a fi expuse în continuare: Avocatul Poporului susține neconstituționalitatea art. 23 din Legea nr. 554/2004, în interpretarea dată prin Decizia nr. 10 din 11 mai 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în raport cu principiile securității juridice, neretroactivității legii civile, dreptului la un proces echitabil și dreptului de proprietate privată, iar, în principal, criticile de neconstituționalitate vizează aplicarea art. 23 din Legea nr. 554/2004, în interpretarea dată prin Decizia nr. 10 din 11 mai 2015, în materia autorizării executării lucrărilor de construcții și a urbanismului. Cu titlu introductiv, se observă că, în jurisprudența sa, conturată anterior Deciziei nr. 10 din 11 mai 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Curtea Constituțională a efectuat controlul de constituționalitate asupra dispozițiilor art. 23 din Legea nr. 554/2004, respingând ca neîntemeiate excepțiile de neconstituționalitate (a se vedea Decizia nr. 914 din 23 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 544 din 5 august 2009, și Decizia nr. 126 din 10 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 346 din 20 mai 2015). Curtea a reținut că prevederile art. 23 din Legea nr. 554/2004 consacră, la nivelul legii organice, efectele erga omnes ale hotărârilor judecătorești definitive (și irevocabile) prin care s-a anulat în tot sau în parte un act administrativ cu caracter normativ. Opozabilitatea acestui tip de hotărâri față de toți subiecții de drept este asigurată, în mod concret, prin publicarea hotărârilor judecătorești referitoare la actele administrative normative. Utilitatea acestei publicări 83. De principiu, Curtea reține că echilibrarea principiilor securității juridice și legalității impune soluții decelate de la caz la caz, prin punerea în balanță a intereselor publice și a celor private, revenind instanțelor judecătorești rolul de a verifica și de a evalua, în mod individualizat și prin raportare la toate circumstanțele cauzei, condițiile de incidență a nulității, astfel ca, prin acțiunea lor, să contribuie la realizarea securității juridice a persoanei, garanție constituțională inerentă statului de drept. 84. În consecință, îi revine judecătorului cauzei, în calitate de suveran al actului de justiție, potrivit art. 124 alin. (1) și (3) din Constituție, rolul ca, pentru soluționarea acțiunii în anularea actului administrativ individual pendinte la data publicării hotărârii judecătorești de anulare a actului administrativ normativ în temeiul căruia a fost emis actul administrativ individual contestat, să analizeze prin prisma principiilor legalității, securității juridice și încrederii legitime toate circumstanțele factuale și legale ale cauzei, în scopul unei juste concilierii a intereselor concurente în cauză, astfel încât soluția pronunțată să reflecte dreptatea, valoare supremă în stat, potrivit art. 1 alin. (3) din Constituție. 85. În lumina considerentelor enunțate, constatând că interpretarea atribuită prezintă valențe neconstituționale, Curtea urmează să admită excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 din Legea nr. 554/2004, în interpretarea dată prin Decizia nr. 10 din 11 mai 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. 86. În final, referitor la criticile de neconstituționalitate raportate

la art. 15 alin. (2) și la art. 44 din Constituție, Curtea observă că acestea sunt formulate din perspectiva aplicării interpretării date prin Decizia nr. 10 din 11 mai 2015, precitată, în domenii particulare ale dreptului administrativ și, în consecință, nu pot fi reținute. este incontestabilă, ținând cont de faptul că, prin natura lor, actele administrative cu caracter normativ se adresează unui număr nedeterminat de subiecte de drept. Curtea a mai reținut că prin textul de lege criticat se dă eficiență autorității de lucru judecat a hotărârilor definitive pronunțate de instanțele de contencios administrativ în ceea ce privește legalitatea actelor administrative cu caracter normativ, precizând că principiul supremației dreptului, al statului de drept și al respectării ordinii de drept reprezintă bazele funcționării unei societăți democratice, iar forța obligatorie a dispozițiilor impuse prin hotărârile judecătorești definitive și irevocabile constituie una dintre consecințele existenței acestor principii constituționale. Prin Decizia nr. 10 din 11 mai 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a decis că dispozițiile art. 23 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, se interpretează în sensul că hotărârea judecătorească irevocabilă/definitivă prin care s-a anulat în tot sau în parte un act administrativ cu caracter normativ produce efecte și în privința actelor administrative individuale emise în temeiul acestuia, care, la data publicării hotărârii judecătorești de anulare, sunt contestate în cauze aflate în curs de soluționare pe rolul instanțelor judecătorești. Considerăm că, astfel cum este redactată, interpretarea dată normei cu caracter general, cuprinsă în art. 23 din Legea nr. 554/2004, nu exclude o abordare nuanțată în funcție de specificul fiecărui act administrativ individual contestat și, evident, în raport cu principiile și normele legale care guvernează domeniul administrativ în care actul a fost emis/adoptat. Este de observat în acest sens terminologia utilizată în dispozitivul Deciziei nr. 10 din 11 mai 2015. Înalta Curte de Casație și Justiție operează cu sintagma cu caracter general „produce efecte”, fără a preciza expres că actele administrative individuale emise/adoptate în temeiul unui act administrativ normativ anulat, contestate în cauze pendinte la data publicării hotărârii judecătorești de anulare, se anulează automat. De asemenea, din motivarea excepției de neconstituționalitate se deduce că, în esența sa, critica pe care autorul excepției o formulează cu privire la interpretarea dată dispozițiilor art. 23 din Legea nr. 554/2004 vizează faptul că anularea unui act administrativ normativ determină automat anularea actelor administrative individuale emise/adoptate în temeiul acestuia, care, la data publicării hotărârii judecătorești de anulare, sunt contestate în cauze pendinte pe rolul instanțelor judecătorești, și este axată exclusiv pe modul de aplicare a acestei norme în ceea ce privește actele administrative emise în materia autorizării executării lucrărilor de construcții și a urbanismului. Față de această împrejurare, considerăm că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, întrucât aspectele învederate reprezintă, în realitate, o chestiune de aplicare a normei legale, iar Curtea Constituțională se poate pronunța numai asupra conformității unui text de lege cu prevederile și principiile Constituției, atât asupra textului de lege în forma legiferată, cât și asupra textului de lege în interpretarea primită în temeiul art. 126 alin. (3) din Constituție, iar nu asupra aplicării în concret a unui text de lege în virtutea căruia s-a realizat operațiunea de dezlegare dată chestiunilor de drept, aspecte care reprezintă atribuții ale instanțelor judecătorești. În cadrul proceselor pe care le soluționează, judecătorul își menține prerogativa decizională neștirbită. Interpretarea obligatorie dată de instanța supremă se integrează în esența textului de lege interpretat, evidențiind semnificația conținutului său normativ, fără să impună însă judecătorilor care urmează să îl aplice soluții prestabilite pentru situații date, ci permițând coroborarea acestuia, în cadrul procesului de interpretare și aplicare a legii la speță, cu toate celelalte elemente de fapt și de drept pe care judecătorul își va fonda raționamentul care va conduce la soluționarea litigiului. Astfel, în soluționarea cauzei în contencios administrativ în care este contestată legalitatea actului administrativ individual, emis în temeiul unui act administrativ cu caracter normativ anulat printr-o hotărâre judecătorească definitivă, revine judecătorului, prin evaluarea întregului context de fapt și de drept al cauzei deduse judecății, să verifice, în mod esențial, existența unei vătămări aduse unui drept sau unui interes legitim al reclamantului, determinată de punerea în aplicare a normei administrative anulate, inclusiv dacă actul administrativ individual s-a întemeiat exclusiv pe actul administrativ normativ anulat. În plus, reținând că dispozițiile art. 23 din Legea nr. 554/2004 fac parte din reglementarea-cadru în materia contenciosului administrativ, precizăm că instituirea unor reguli speciale, derogatorii, aplicabile în cazul controlului judecătoresc pe calea contenciosului administrativ asupra actelor administrative normative și individuale emise în domenii specifice, precum urbanismul, autorizarea executării lucrărilor de construcții etc., este de competența exclusivă a legiuitorului, nefiind de resortul contenciosului constituțional. Așadar, și din această perspectivă, excepția de neconstituționalitate apare ca inadmisibilă. Având în vedere cele expuse, considerăm că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, în interpretarea dată prin Decizia nr. 10 din 11 mai 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, astfel cum a fost formulată, trebuia respinsă ca inadmisibilă.

În M. Of. nr. 650/10.07.2025 s-a publicat:

Decizia nr. 168 din 19 mai 2025 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept) prin care s-a respins, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Buzău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 13.831/200/2022, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: „caracterul prescriptibil/imprescriptibil al acțiunii prevăzute de art. 32 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare”.